

ELŐFIZETÉSI DÍJ HELYBEN:
 Egész évre 6 frt — kr.
 Félévre 3 " — "
 Negyed évre 1 " 50 "

VIDÉKRE POSTÁN KÜLDVE:
 Egész évre 6 frt 60 kr
 Félévre 3 " 30 "
 Negyedévre 1 " 50 "

Hirdetési díj:
 az elfoglalandó tér nagysága és alakja szerint, s ezen felül minden beiktatásnál 30 kr. kintstári illeték fizetendő.

SZABADSÁG.

A „Szabadkai Közlöny“ helyett

kiadja: Szalay László A. ügyvéd.

A szerkesztőség és kiadó hivatal:
 I. kör, Csokonai-tér, 55-ik sz. hová a közlésre szánt levelek, előfizetések és hirdetések intézendők.
Hirdetések felvételnek:
 Budapest: Haasenstein és Vogler, Goldberger A. V. és Barna Tivadar.
 Bécsben: Haasenstein és Vogler, Dukas M. Schalek Henrik, Stern, Möriz, Oppelik A., Danneberg J., továbbá a külföld minden nevezetesebb hirdetés felvételi irodában.
 A „Nyiltér“ sora 15 kr.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap. Egyes szám ára 15 kr.

Kapható úgy a szerk.-nél, mint a helybeli könyvkereskedésekben, és Kreösy Gy. könyvkötőnél. — Ugyanazoknál előfizetések is elfogadhatók.

Közgyűlésünk.

I.
 Szabadka város törvényhatósága e hó 25-én tartotta június havi rendes közgyűlését.
 A bizottsági tagok felülről kevés számmal jelentek meg, s különösen az értelmesebb elem marad távol közügyeinkektől. A Mamuzsitsok, Antunovitsok és társaik pontosak, s a bunyeváctság is iparkodik leülni a tárgyalás idejét, míg a magyarság közül alig-alig vetődik be két-három szál.
 És miért van ez így?
 Megünja az ember azt a kimeletlen nyers modort, a mit hallania kell folytonosan.
 Vajjon mikor lesz már higgadt, mikor lesz már tisztességes a hang, a mit közügyeink vezetése körül egy nemelyik „nagyhangú“ obymar használni szokott? Hiszen illő hangon is meglehet mondani a mit akarunk. Vagy éppen az a czéjök, hogy elretentsék a zöld asztal és környékéről az értelmesebb és veszekedni nem ohajtó bizottsági tagokat?
 Körülbelül ezt már megértük eddig.
 Ha a Mamuzsitsok és társaik azt látják, hogy az ellentáborból is felkel valaki nézetének nyilvánítása miatt lármát ütnek: „eláll!“; — „hóbó!“; — „elég!“ — s b . . . kifejezések hallhatók mielőtt az illető egy szót is szólott volna.

Gúnyóros fogviesorgatás, nevésszel állanak a szóllóval szemben s megúnatják azt a kis érdeklődést is, a mit eddig még tapasztaltunk.
 Nem jól van ez így!
 Hiszen egyik bizottsági tag sem valami sportüzési vágyból megy a közgyűlési terembe, senki sem azért áldozza fel idejét mert azt neki a törvényhatóság megfizeti, hanem elme-gyünk, hogy közügyeinket ha lehet minél jobb állapotba helyezhessük, s a közjóért a mit lehet, közös erővel elkövessünk. Az elretentési mód a mit a Mamuzsitsok és társaik követnek, megbosszulandja magát, s keserű gyümölcse még torkukra forrhat az ily irány megteremtőinek.
 Az alig több mint egy órahosszat tartó közgyűlés tárgyalási menete főbb vonásokban a következő volt:
 II.
 A törvényezikkek szociális meghirdetése után felolvastatt a ministeri rendelet mely szerint a bíráló választmány megválasztása tárgyában hozott közgyűlési határozat felsőbbileg jóváhagyott. Ezzel kapcsolatosnak mondatván, felegetett rögtön a másik ministeri rendelet, mely szerint a 8-ik körű törvényhatósági bizottsági tagok választásának igazolására, s illetve a választás megsemmisítésére vonatkozólag a bíráló választmány által hozott határozat felsőbbileg megsemmisített. A minister ezen eljárását azzal indokolja, hogy a bíráló választmányok már akkor nem volt törvényes joga a bizottsági tagok igazolásába beletyú, és így nem volt joga a választást megsemmisíteni.

Varga Károly helytelennek találja ezt az intézkedést, mert — ugymond — ha ezt elfogadjuk, akkor a legutóbbi összes választások igazolatlanok ma is, mert ha a 8-ik körű választást nem volt joga felülbírálni a bíráló választmánynak, úgy nem volt joga a többiekre sem. Indítványozza tehát: tegyen felterjesztést a közgyűlés a ministeriumhoz, hogy e határozat visszavonassék.
 Mamuzsits Agoston erre szokott modorával válaszolt, s beszédében nem feledkezett meg a tisztvi-elői karról sem, azt kiáltván, hogy a tisztviselőket is elbírják „kergetni“ akár ma is, mert azoknak is lejárt hat esztendejök.
 Varga Károly indítványa elvetése után elhagyta a termet.
 Palics furdónk érdekében is érkezett egy ministeri rendelet, hogy legyen kellő felügyelet arra, miszerint az a kor követelményeinek megfelelőleg tartassék rendben. Kiadott a gazd. tanácsnak jelentés tétel végett.
 Szöregli Antal és Verner János nyugdíjaztattak.
 Vojnics tuncics Dániel nyugdíjaztatása szintén elfogadott, s Mamuzsits Agoston indítványára jegyzőkönyvileg elismerés szavaztatott meg, hosszas és becsületes munkálkodásáért.

közelebb érdekelnek a városunkbeli intézetek és iskolák.
 A mi Gynásiumunkat illeti, eltekintve a jelenlegi igazgatónak hullámzó és példatlan politikai nyilvános működésétől, elismerésünket kell kifejeznünk, azon példás rend, és a Gynásiumi tanulószág részéről elért szép eredmény fölött, mely úgy Gynásiumunk jóhírvenének emelésére, valamint városunknak csak diszere lehet.
 De még inkább kell elismerésünket kifejezni a polgári iskolában elért eredmény fölött.
 Szabadka városa büszke lehet ezen intézetre és csakis Takács Ede igazgató szigorú példás tapintatos és bölcs eljárásának köszönhető, miszerint ezen intézet, az országban vele hason intézeteknek mintául szolgálhat. A mi ezen intézetet látogatja, vagy a vizsgálatokon részt vesz, a nyert precis feleletek valóban bámulatra ragadják.
 Az apácák intézetéről sem feledezhettünk meg és arra jogosítva éreztük magunkat, hogy kijelentsük miszerint a legnagyobb hiba az hogy nincs az intézetnek eléggé kvalifikált tanító testülete s így az intézetükből kikerült növendékek messze hátrább állanak a polgári iskolából kikerült növendékek mögött.
 Az elemi iskolákról jövő számunkban, minthogy ez úttal még teljes értesítéssel nem bírnak.
 Ezeken kívül azonban van városunkban az államnak egy mostoha gyermeke, a „tanítónői képezde“, azért nevezük mostoha gyermeknek, mert vezetése szerencsétlen kezekbe kerülván, minden felügyelet nélkül a legnagyobb keveset hagy de aki titokban lop az tönkre teszi a gazdát. Ez nyilvánosan lopok, hát engem nem lehet bántani.
 De biz bántották azért Márton gazdát. Elitelték kegyetlenül. Le is ülte a büntetését. Abris pedig olyan nyomtató gazdát fogadott, a ki megígérte hogy nem lop. Ez nem lopott nyilvánosan, hanem titokban.
 Három esztendő telt el. Márton gazda megint nyomtatni járt és nyomtatott buzgón, szakadatlanul.
 Egyszer csak észrevette, hogy a szomszéd gazda szerűjéről a nyomtató gazda éjnek idején ugyancsak lopja ám a buzát. Kocsira rakja a zsákokat és elhordatja a termést.
 Ejnye adta kujon gazembere: Szégyene a nyomtatóknak. Titokban lopsz. No megállj! Es ezzel oda rohant, elejbe állt a tolvajnak. Es megismerte Abris.
 Mióta a becsületes nyomtatói tönkre tették ő is be állt nyomtatónak, hogy ily becsületes uton vissza szerezze a mit elvesztett.
 — No úgye nagy uram!? — főremdt rá Márton. Engem feladott becsukott, pedig nem tettem rosszat, nem loptam meg, csak azt tettem amit szabad. Mit csináljak én most kenddel? Becsukassam? Nem. Megfogadom nyomtatómnak. Mert most már nekem is van valamicském, én is szeretem valamit magam nem bírnam a munkát.
 — Aldja meg kendet az isten!
 Abris gazda ezután Márton gabonáját nyomtatta. A mi elég büntetés volt neki, mert nem lohatott.
 Hja! Márton gazda nagyon éber gazda volt,

T á r c z a

Menyegzőre.
 (K. Á. barátomnak.)
*Szenvedés az élet, akár merre járunk,
 Fájdalomtól, könnyel egyebet nem látunk,
 Boldogságot soha.
 S ha van is zöld oáz, hol lelünk megpihen,
 Az egyedül te vagy, hitvesi szerelem,
 Isten ajándoka.
 Hányt-vetett barátom! végre megpihentél,
 Szerető hitvesed kezében van kezéd.
 A sok küzde után ráléptél az útra,
 A mely a boldogság édenébe vezet.
 Hitvesed szeméből az üdv mosolyg feléd,
 A tündér menyország már e földön tiéd.
 Virágot nem küldök boldog menyegződre,
 Mert az én virágim mind a temetőbe,
 Kedvesemnek sírján . . .
 Csak egy jó szót küldök, hogy az a szép álom
 Igaz boldogsággá, valósággá váljon,
 S sohse maradj árván! . . .*
 Farkas Géza.
A nyomtató-ló szája.
 Csipkés Abris uram szerűjén javában folyt a munka. Nyomtatták a zabot. A lovak csudakép jártak a gazdag természetben s a gazda megelégedett mosollyal nézett végig a munkán.

kan. Könnyű neki. Sem mi gondja reá. Kiadta tizedbe az egész munkát. Horgos Márton gazdának.
 Minden kinyomtatott tizedik zsákért Horgos Márton kinyomtatta az egészet.
 Abris megvolt elégedve Mártonnal, Márton pedig Abrisal. Nagyon becsületes embereknek tartották egymást.
 De csakhamar megváltozott a véleményük. Abris haza ment ebédelni. Az asztal szony rosz kedvében volt, elkormosította a levest, lesütötte a húst. Kicsaphatták az egész ebédet az udvarra.
 Abris dühösen ment el hazulról. Azon gondolkodott hogy hol vidulhatna fel. Végre rá jött. A szérűn. Hiszen az idén olyan termése volt, hogy még ha pokolba kerül is mosolyra fakad a szája ha erre az esztendőre gondol.
 Kiment hát a szérűre.
 Dél volt. Forró, meleg dél. A nap az ég boltozat közepéről csak úgy szórta alá világos sugarait. A munka pihent a szérűn. Márton gazda ott hevert a kazal végében a hűsön. Ki akarta pihenni a délelőtti fáradságát. Hisz hajnal óta nem volt megállása.
 A nyomtató legények, suhanecok és napszámok is javában horkoltak. Abris dühösködni kezdett. Hát min-ek örüljön itten? Vagy ha nem örülhet, hát legalább hadd veszne össze valakivel. De nem lehet mert mindenki alszik.
 Egyszer csak kifordul az ákaczfá sorba. S a mit lát, attól majdnem kövé vál. Ott eszik a Márton gazda lovai egész kényelmesen, egész nyugodtan az ő kinyomtatott zabját, az ő termésének a javát.
 Teremtette ennek a fele se tréfa.
 Még egyszer megnézte a lovakat, s keserűn felsóhajtott. Nem eoda hát hogy ilyen jó husban vannak. Hiszen az én zabomon tartja jól a lókötő.
 Oda rohant Márton gazdához és felverte. Márton gazda. Tilosban járnak a lovak. A zabomat eszik. Kutya teremtette. Kergesse el őket.
 — De hogy kergetem el nagy uram. Hisz a nyomtató lovak nem lehet bekötni a száját.
 — Nem ám akkor ha nyomtat. De most déli abrakolás van. Ilyenkor etesse a saját természetével ne az enyémmel. Es káromkodott szörnyűséges czífrául. Aztán haza ment, kiszámította, hogy a Márton lovai hat hét óta már nyitit pusztíthattak el a zabjából. Meg borzadt a számoktól.
 Feladta Márton tolvajlásért.
 — A gazember mormolta Márton mikor megidéztek.
 Nagyon meg változott a két ember véleménye.
 Márton gazdát törvénybe idézik. A járásbíró végig nézi a délezeg sugár embert, a kinek a lépése alatt csakugy rugott a föld. Ezüst gombos fekete mándlit és bő gyolcs gatyát viselt.
 — Tudja-e kend, a mivel vádolják?
 — Igenis instálom. Tolvajlásért.
 Hát igaz
 — Igaz, hogy a nagy uram zabját ettettem. De ez még nem tolvajlás.
 — Hát mi volna? Hát nem szégyenli magát magyar ember létire. Hisz ez nem volt a szerződésben kikötve.
 — Nem ám, mert ezt minden ember tudta. Csak nem etetem a magam zabját ha nyomtatok. Különben én nem csinállok belőle titkot s azt mondom Abris gazdának, örüljön ha olyan nyomtatója van, a ki nem csinál, belőle titkot mert a ki nyilvánosan lop az

Tanév végén!
 A szél rozsa minden irányából özőnlenek az iskolai értesítők, a melyeket összehasoulítván egymással a közölt eredményből míg egy részről meggyőződést szerezhetünk a tanulók szorgalmáról más részről következtetést vonhatunk az intézetek szőlősége és az igazgató, valamint a tanári testület hiteltességeről.
 Nagyon természetes, hogy minket leg-

keveset hagy de aki titokban lop az tönkre teszi a gazdát. Ez nyilvánosan lopok, hát engem nem lehet bántani.
 De biz bántották azért Márton gazdát. Elitelték kegyetlenül. Le is ülte a büntetését. Abris pedig olyan nyomtató gazdát fogadott, a ki megígérte hogy nem lop. Ez nem lopott nyilvánosan, hanem titokban.
 Három esztendő telt el. Márton gazda megint nyomtatni járt és nyomtatott buzgón, szakadatlanul.
 Egyszer csak észrevette, hogy a szomszéd gazda szerűjéről a nyomtató gazda éjnek idején ugyancsak lopja ám a buzát. Kocsira rakja a zsákokat és elhordatja a termést.
 Ejnye adta kujon gazembere: Szégyene a nyomtatóknak. Titokban lopsz. No megállj! Es ezzel oda rohant, elejbe állt a tolvajnak. Es megismerte Abris.
 Mióta a becsületes nyomtatói tönkre tették ő is be állt nyomtatónak, hogy ily becsületes uton vissza szerezze a mit elvesztett.
 — No úgye nagy uram!? — főremdt rá Márton. Engem feladott becsukott, pedig nem tettem rosszat, nem loptam meg, csak azt tettem amit szabad. Mit csináljak én most kenddel? Becsukassam? Nem. Megfogadom nyomtatómnak. Mert most már nekem is van valamicském, én is szeretem valamit magam nem bírnam a munkát.
 — Aldja meg kendet az isten!
 Abris gazda ezután Márton gabonáját nyomtatta. A mi elég büntetés volt neki, mert nem lohatott.
 Hja! Márton gazda nagyon éber gazda volt,

győbb hivatalos hatalommal való visszaélés és ügyszolgán botrányos módon vezéreltetik.

Úgy tudjuk, hogy Zirzen Janka országos nevezettségű igazgató szokott minden év végével a vizsgálatra lejönni, de csak akkor a midőn a tanoncznok már elutaztak és ennek vizsgálata csak is anyagi részre terjed ki.

Van ez intézetnek egy öreg urakból alakított igazgató tanácsa, hanem azt mondják hogy az igazgató úgy tud velök elbáni, a mint néki tetszik.

Ezen intézetből csupán egyes bizonyítványt kapnak a növendékek, mert ez felsőbb intézet s így rövid idő alatt csak elvéve juthatunk egyes bizonyítványhoz és a növendékek nyilatkozatában, a melyek után a következőket hozhatjuk már eddig is napvilágra.

A jelenlegi igazgató, — mert az előtte volt igazgató talán sokkal kevesebb vétke miatt, vizsgálat következtében állását elmozdított — néhány évvel ezelőtt került ez intézetbe. Akkor oly szerény anyagi viszonyok között élt, nagy családjával, hogy mint mondják látogatásokat sem tehetett és ez az asszony — miként elkeserített tanítványai nevezni szokták — hozza jutván a zsiros fazékhoz, rövid idő alatt — miként beszélnek — oly fényes és gazdag salont rendezett be úgy magánál mint leányánál, hogy a piperék és fölösleges szobaeszközök értéke ezekre megy.

Nem szólnánk hozzá, ha ez az ő privát dolga lenne; de köztudomású dolog, hogy ez az asszony az állam költségén beszerzett anyagot a tanítványok által saját és családja, valamint egyes kegyencei részére feldolgoztatja, de sőt azt beszélik, hogy ezen körülményről a kerületi tanfelügyelő úrnak szintén tudomása van, de hogy is ne lehetne, hiszen az a halmaz kézi munka, csak nem magától repült be boudoirjába.

Ez az asszony név ünnepe, vagy valamely nagyobb ünnepek alkalmával megálmodja, ha valamire szüksége van és azt a tanoncznoknak meg kell szerezni, így történik azután, hogy évenként 4—5-ször is gyűjteseket rendeznek holmi esecesebecse beszerzésére, mely a szegényebb sorsú tanonczok nem csekély megterhelésével jár; de jaj volna annak a ki kihúzná magát, vagy ellent mondana.

Hanem hát ez volna a legcsekély hibája és gyengesége.

Mint kijelentettük az iskolai értesítő és illetve bizonyítványból következtetést vonhatni az igazgató és tanári testület hiteleségére, tisztelet a kivételnek.

Ezen intézet minden kiállításon a kézimunkákért elismerés és érdemjellel lett kitüntetve, — hanem az még is csodálatos volt, hogy ezen kitüntetés mindig az igazgatót érte és nem azt a kit különösen megilletett volna.

Ezen intézetnek legfőbb hivatása, hogy tanítónókat képezze.

Még is mit tapasztalunk a bizonyítványból? azt, hogy az egész intézetben nincs talán 3 növendék a kik, akár a kézi munka, akár a tanítási módszerből jeles képesítést nyertek volna. Miben lehet ez tulajdonképen magyarázatát? rendes viszonyok között abban, hogy az állam éveken át, merőben alkalmatlan tanonczokra fecserelte a pénzt, vagy az érdem ellenes tanárok és tanárnók; — tisztelet a csekély kivételnek — és a bizonyítvány már most a szerint leendő kiállítva, a mint egyik, vagy másik tanítvány az igazgatónének kedvence, vagy nem az.

Csak hogy az igazgatónének nagyon csekély számban van kedvence.

Már most, előzőleg szigorú vizsgálatot kérünk és felhívjuk a magas kormány figyelmét, mert ez intézet belső szervezete rothadásnak indult.

(folytatása következik.)

Kolera.

Rémhir futotta be Európát. Dél Franciaországban, de különösen Toulonban kiütött a kolera s nagymérvű pusztításokat tett ugyanarra hogy a legutóbbi néhány nap alatt a

megijedt lakosságból mintegy tizezren menekültek más vidékekre.

Minden ország iparkodott megtenni az óvintézkedéseket, s a magyar minisztérium is a következő körrendelettel utasította a törvényhatóságokat a szükséges teendőkre.

„A napilapok híre szerint Toulonban nagyobb számmal halálosok is történtek. Noha a kolera felmerülte annak keletkezése esetleg behuzolási módja hivatalosan még eddig konstátálva nincsen, mindazonáltal, mivel állítólag kolera folytán halálosok fordultak elő, az úgy a hazai egészségügy megóvása érdekében jelentőséggel bír. Tekintettel arra hogy a szóban levő betegedés ezuttal Európának egyik nagyobb forgalommal bíró helyén merült fel s ennél fogva az elhuzolás veszélye is nagyobb! tekintettel továbbá a beállott meleg évszakra a gondos elővigyázat tanácsolta gátló és óvintézkedéseknek kellő időben való előzetes megtétele már azért is multhatlanul szükségesnek mutatkozik, nehogy az ország a bekövetkehető veszélyvel szemben készületlenül találtsék. E szempontból kiindulva szükségesnek tartom ezennel elrendelni, hogy mindaz, a mi az Egyiptomban felmerült hasonló alkalommal 1883. évi július 6-án 36705. sz. a. kelt körrendeletben foglaltatik, a legnagyobb erőlyvel és pontossággal fogantassassék, jelesül pedig azon intézkedések, melyekre nézve a fenti rendelet szerint is mint azonnal megajándékosítottak meg, minők az 1. 2. 3. ik pont alatt elősoroltak, név szerint az utcák és lakházak tisztán tartása, a vásári rendőség szoros fogantatása, a nyilvános helyeknek kielégítő fertőtlenítése stb. haladéktalanul megajándékosítottak meg, s pontosan fogantatassassék; a többi óvintézkedésre nézve pedig az előkészületek már most aként legyenek megtéve, hogy a szükség felmerüléskor az iránt hátramaradás vagy mulasztás tisztható ne lehet. Miért is a járványbírósgok megalakítása járványkerületek felosztása, továbbá a lakosságának a betegségre való figyelmessé tétele, járványkórházak kijelölése, gyógyszeres beszerzésének módzata, hullaházakról való gondoskodás iránt az előintézkedések már most teendők meg. Önkenyt értve, hogy azon nem várt esetre, ha az országban ilyen betegedés netán előfordulna, akkor tekintet nélkül arra, vajjon az cholera, cholera nostras, vagy ázsiai kolera-e? a betegség keletkezésére vonatkozó tudósítás kiseretében, lehetőleg távirati uton ide haladéktalanul jelentés teendő. A törvényhatóság ügybuzgalmától s az ily esetekben tanusított kötelességérzetétől egybírva elvárom, hogy ezen ügyben a legnagyobb lelkiismeretességgel, erőlyvel s pontossággal fog eljárni s hogy az e részben tett intézkedéséről szóló kimerítő részletes jelentését hozzám lehető gyorsasággal feltegyeztesd. Budapest 1884. évi június hó 25-ikén. Tisza. s. k.“

Nálunk valóban ekkor egy kissé több szigorú szorgalom, különösen az élelmi szer-
rek vizsgálata körül.

Mészárszékek orvosrendőrel talán soha meg nem vizsgáltak vagy ha igen úgy a kellő szigor nem gyakorolták. Innen van az hogy egyes meszarosok már erjedésbe esapó lust is kimernek, s nem egyszer nyomtatékul bűdös és férgek husdarabokat dobnak a cseléd kosarába, a ki asszonyának bámulatára, s a közegészségügy roppant hátrányára viszi a kész betegséget. Nem túlzás, de tény a mit itt mondanak, csak pár nappal ezelőtt is történt ilyen eset.

Vendéglők, kaszárnyák, kórházak, templomok, iskolák, hivatalos helyiségek, élelmi-
szerek stb. . . . pontos vizsgálat alatt kell hogy álljanak folytonosan mert a bekövetkezett meleg nyári napokon óriási felelőség nyugszik törvényhatóságunk vállain.

A vidéki felolvasások.*)

A bőjt a predikációk és a — felolvasások óvadja. Ugy a fővárosi, mint a vidéki közönségnek bőven kijut a része mind a két-től de különösen az utóbbiból, az utóbbinak mióta a fővárosban az „Irók és művészek társaságának“ kezdeményezésére egész kis társulat alakult, melynek czélja a vidékre felolvasásokat szállítani a fővárosból.

A felolvasások kétségkívül igen fontos szerepet játszanak a közművelődés terjesztésében, miután oly embereket is meghódítanak a civilizációnak, a kikhez a nyomtatott betű nehezebben férközhetik.

S a vidéken hol a jó könyvekhez — könyvtárak hiánya miatt bajosan lehet hozzá jutni, kétszeresen nagy fontossággal bírnak a felolvasások.

És mellett, hogy ha a fővárosból tekintélyes írók rándulnak a vidékre felolvasások tartása végett, a személyes érintkezés az írók és a közönség között csak szorosabbá teszi a

* Ez érdekes cikket különös figyelmébe ajánljuk olvasóinknak, egy kiváló fővárosi író-tól vettük ki a vidéki felolvasások rendezésében nagy tevékenységet fejt ki.

viszonyt s ez ép úgy előnyre válik az írodalomnak mert jobban terjed, mint a közönségnek, mert inkább művelődik.

Csak hogy nagyon meg kell válogatni azokat az „ismert tekintélyes fővárosi író urakat“ a felolvasásokra való meghívásuknál, mert egy két nem jól sikerült felolvasás a közönséget teljesen elidegenítheti az irodalomtól és tudománytól.

Mert lehet valaki igen jeles író vagy igen alapos tudós s ezek mellett megis teljesen alkalmatlan arra, hogy felolvasása által a laikus közönségben feltámassza az érdeklődést a tudomány és az irodalom iránt.

Nagy ovatosságot és mérsékletet kell tehát tanusítani a vidéki városok vezérferfiának a fővárosi felolvasások meghívásában s mézetem szerint ugyanazt az eredményt kevesebb költséggel el lehet érni, ha a vidéki városok szellemi harcászai maguk vállalkoznak felolvasások tartására s a fővárosi írói körök csak néha néha változatosság kedvéért veszik igénybe.

Nincs város melyben ne volna a szellemi harcászoknak oly kis köre, mely össze állva, tömörülve, egyetértve, ne vihatná ki e téren a legszebb eredményt.

Legelső sorban ott vannak a vidéki lapok szerkesztői és munkatársai, aztán a tanárok s egy-egy szakmában az orvosok, ügyvédek, papok stb., ha ezek egyesülnek ismeretterjesztő felolvasások tartására — a mint némely városban már egyesültek is, úgy a cél, a vidéki városok szellemi nibeajának emelése könnyű szerrel elérhetnek.

Czél szerű volna azonban az ily felolvasások nem csupán kizárólag a saját dolgozataikat olvassák fel, hanem az újabb magyar irodalom egy-egy sikerültebb termékeit is megismerttén a közönséggel s ha ez utóbbi feladatra sikerülne meganyerni a város „szépei“ közül is néhányat, úgy a cél mindenestre el lenne érve.

Fővárosi levél.

Bpest, 1884. jan. 25.

A harez véget ért, a küzdő pártok jel-szavait nem visszhangozzák a falak, a zászlók megrongyolva, esőtől és bortól ázottan, összegöngyölgetve a padlás zugába dobatnak; talán sohasem is fognak előkerülni. Az emberek lámészködve nézik a nagy fekete betűket: „Eljen Tollagi József képviselőnk!“ — és ösz-szerárgják egy ember tönkrement nagyságot azokban a betűkben.

Pünkösdi királyság az egész. Három évig hatalmas ur, kihez még a törvény keze sem nyulhat. Ha mindjárt az utcaüvegek is, vagy lop és rabol, előbb meg kell kérdeznit a törvény szolgáinak a négy-száz-fejű (s ép azért fejtel) hatalomtól, hogy szabad-e azt a Nagyságos rabló urat befogni.

Hanem három év múlva vége mindennek. A büszkén fennhordott fej lehanyatlak s barátságosan intget, a méltóságosan unalmas arcz lüszög mosolyt ölt, a derek meghajlik, a zsebre vágott kezek szurtos tenyereket markolásznek s ki eddig csak a minisztereknek billentette meg kalapját, födétlen föl lép be a szalmafódes parasztházba.

Mikor aztán ismét megválasztották a nagyságos urat a „kedves polgártársaim“, akkor elkezdődik ismét a régi módor, az új — pünkösdi királyság.

Hanem ez a pünkösdi királyság azon titulusok és vitulusok közé tartozik, a melyeknél az ajándékozó mindig jobban jár, mint a ki az ajándékot kapta.

Az asszonyokra s lányokra nézve azt tartják, hogy minél több küzdelembe kerül a meghódításuk, annál edesebb a győzelem élvezése. A mandátumra épen az ellenkezője ennek; minél kevesebb küzdelem, annál kevesebb pénz!

Hja! a pénz manapság már mind-nbe belejátszik s képviselő választást sokkal inkább el lehet képzelni akár képviselőjelölt vagy választó nélkül is, mint pénz nélkül. Ha nincs pénz, nincs választó s mivel a képviselő jelöltnek választó kell, tehát pénzének is kell lenni s mivel a választónak pénz kell, azért kell képviselőjelöltnek is lenni.

No de nem akarom én azt mondani, hogy Magyarországon a választók megvétetik magukat; bár van egy-két kerület, a hol bizonyos párt hívei jól körülnéztek. Mielőtt szavazatukat erre vagy arra adták volna, hanem annyi tény, hogy a sok zászló, toll, bankett és kocsis, melyeknek költsége igen sokszor csupán a képviselő-jelöltre hárul, olyan drágává teszi azt a pünkösdi királyságot, hogy elmondhatjuk: „Boldogok, a kik nem képviselők!“

És ezt a boldogságot most mindegyik párt részéről nem egy nagy férfi élvezheti. . . . No de ne bojjassuk a hegedni kezdő sebeket. Hisz a mig a sándor-utcai cirikus-

ban elkezdődik a nagyságos köklerek tojástánca, — itt van Sennorita Spelterini a köztársaság, gyönyörködünk benne. A bajos nagyság egy vékony drótkötelen áttánczolt már a Niagara föött is, most ni budapesti produktói az állatkertben csak gyermekjátékok neki. Hanem azt meg kell adni, hogy az állatkert legszebb példánya s két-ékgivül több közönséget vonz, mint Serák bícsi medve.

És medvékről jut eszembe Dr. H. H. Fausztin ur. Nem tetszik ismerem Dr. Heil Fausztin urat? Hja arról én nem tehetek s tán ő sem. Ó az a „hires“ királyi alügyész, a ki a budapesti törvényszék előtt ma rásütötte a kerepesi zavargókra, hogy ők lázadók, meg pedig lázadók a zsidók ellen.

No már kérem szépen, nem tudom mi haszna van abból az országnak, ha mi egy közönséges urcai kravalra rámondjuk, hogy az lázadás volt a zsidók ellen? Tán azt hiszi Heil Fausztin ur, hogy ezzel nagy ember lesz? hiszen ez lehetetlen!

Hanem Heil Fausztin ur baklövésével mulatságosabb dolgok is fordultak elő s sensationális bünpör tárgyalásán. De legmulatságosabbak voltak a rendőrök kihallgatásai.

Hatalmas derűtséget kelet. Példaul, mikor egyik vádított azt mondta egy rendőrnek, hogy ő általa fogatott el s a rendőr büszkén fölvalról oda vágja neki: „Nem igaz, én senkit sem fogtam el.“ Persze rögtön elhitték neki.

Egy másik rendőrtől pedig azt kérdezték, hogy látott e egy beragaszott szánu bérkocsit a kerepesi-uton járnit s ki tilt abban?

A kérdézet rendőr szó szerint ezt felelte: Kérem éssen a fiáker a számokat illetleg bé volt ragaszva, de azt nem tudom, hogy létezett-e benne valaki!

Indiscret.

Helyi hírek.

— Vojnits Gergely Szabadka sz. kir. város nyugalmazott tanácsnoka 1884. évi június 24-én délután 5 óra tájban, a hallotti szentségek átjatos felvételé után, életének 78. évében jobblétre szenderült. Halálát keseredett szívvel gyászolják vizsgálatatlan gyermekei: Mária, Illés nejjével Hangen Margittal, Fábán nejjével Sárceveits Máriával, s gyermekeik: Ilonka, Mariska és Lenkével; unokája: Paula nejjével Petres Jánossal s gyermekük Janikával; veje Weber Mihály nejjével Jozefával s gyermekeikkel; továbbá számos rokonai és barátai. Áldás és bébe lebegje körül a feledhetlen porait!

— Főgymnáziumunk zárünnepélye, ma, június 29-én, vasárnap d. e. 10 órakor fog a „Pest szálloda“ nagytermében megtartatni. Programját nem kaptuk, de úgy halljuk, hogy lesz ének, szavalt, felolvasás, jutalom osztás; s természetesen igazgatói megnyitó és befejező beszéd is. Felhívjuk az egészre t. olvasóink beces figyelmet érdeklődését.

— Budai — Szalay-féle sajtóper tárgyalásának leírását előfizető közönségünknek ma megküldöttük. Ez alkalomból megemlítjük, hogy panaszos senmisségi panasz folytán az iratok e hó 26-án kerültek a Curia sajtóügyi osztálya elé. Mint bennünket a fővárosból értesítenek, Czorda Bódog legfőbb ítélőszéki bíró oda törekszik, hogy az ítélet megsemmisítessék, és ez a botrányos dolog újra az esküdtzék elé kerüljön. Minden lehetséges ugyan, de mi szinte hihetetlennek tartjuk azt, hogy a városunkban is köztisztületben álló Czorda Bódog befolyását ily ügyben érvényre emelni még csak meg is kísérlén.

— Hosszúkezü postakocsi. A helyb. postafőnök már jó idő óta tapasztalta, hogy az érkezett postaküldemények egyik másikat valaki dézmálja; nyomozás folytán a gyanu Kiss János, a baja-szabadkai vonalon közlekedő postakocsira esett, kinél házkutatás tartatván, nála egész rakás postai csecsebecse találtatott. At adatot a kir. ügyészségnek.

— Szomorú viszontlátás. Halbrohr Mór keletibai szállásáról még f. é. március hó közepén tíz darab már meglehetősen hizott-sértés ellopottat A megejtett nyomozások csak most vezettek eredményre a mennyiben a sertések néhány nappal ezelőtt találtattak meg Balog János, Dávid Antal és Dávid János mélykúti lakosoknak szállásán szánalomra méltóan lesoványodott állapotban.

— A kir. ügyészség feledni látszik hogy Szabadkán nincs politikai lap. Miként lehet az, hogy a „B. Ellenőr“ háborítlanul közölt politikai program-beszédeket, s csak legutóbb is Ivánka Imre politikai színezetű beszédét minden bántodás nélkül közölte. Vajjon ha mi is azt tennők a mi érdeklünkben, aludnók a kir. ügyészség akkor is? Alig hiszszük, pedig a másik lapnak sines több létjoga mint nekünk.

— Ne bántunk senkit! Ezt követeli tőlünk az ellentábor. Követelése és ijesztgető fenyegetései nélkül is iparkodnánk mi az irodalmi tisztesség újján haladni, de hát miért nem követik ők? Hiszen, a „B. E.“ legutolsó száma is hemzseg a bántalmak tömegétől, a mikkel a „bukott jelöltek“ a mikkel az ellenzék piszkoltatik. Vagy ők kiváltságot szerettek erre.

— Páltesi furdóintézetünk még mindig vegetál. Alig van itt-ott egy vendége. Ennek

legfőbb oka az időjárás mostohaságában keresendő ugyan, de részben a hatósági mulasztásokban is fekszik. Reményhőző azonban, hogy július hó 1-től a fürdő megnépesedik, mert értesülésünk szerint ez időtől a szobák legnagyobb része lefoglalható. A szabadbani fürdés is teljes mértékben élvezhető ma már, az ár, hogy hatóságunk a víz mélyebb részein több padot nem állít fel, hogy az uszást kedvelő úrdó vendégek több ponton nyuzodhatnak. Nehány forint lenne az egész kiadás, hisz-zük hogy felszólalásunknak lesz is eredménye.

A „szabadkai általános takarékpénztár részvénytársaság” lapunk mai számában nyilatkozik, hogy havi kimutatásait a helyi lapok nem közölték a mikor azok beküldötte. Ez tény. De mi részünkről nem is közölhetjük mindig, mert három pénzügyi tevénytünk lévén, ha havonként mind a három kimutatását felvennők, úgy hirdetési rovatuunk maradna el. Már pedig a lapnak anyagi része is van, mert kiállítása drága pénzbe kerül. Ha pénzügytevénytünk havonként rendszeresen akarunk kimutatásait a közönség elé tárni azt hiszük a helyi lapok bármelyike mérsékelt hirdetési díj mellett vállalkozandó reá. Díj nélkül alig hisz-zük hogy bármelyik lap is állandósti halja a kimutatások rovatát.

Hubert Herman kereskedelmi tanító f. évi július és augusztus havi szünidőtar-tamra, a magyar és német szépírás és számo-lásbani oktatásra, tanfolyamot nyit. Tanhelyi-ség: a belvárosi elemi 5-ik osztály tanterme, tanórak délelőtt 8-10-ig tartanak. Szegény jó tanulók ingyen felvételtnek.

Irodalom.

Morvai Ákos temesvári postai felügye-lőtől 6 eredeti magyar dal jelent meg, mely-nek díszes kiállítását a belső kedves tartalom jóval fölülmulja; (néhányat közülök Piros J. előadásából a mi közönségünk is előnyösen ismer és dalol.) A dalok szépségét megkétsze-zeri ama körülmény, hogy a 8 lapra terjedő kifestet dalait, mint a Délmagyarországi lapok írják: Gaal Ferencz, a szabadkai zenede igaz-gatója látta el zongorakísérett, s — amint to-vább folytatja a D. L. — az ő országosan ismert neve mint egy kezességét nyújt arról, hogy Morvai immár a kiváló hazai zeneszer-zők sorába vetezt föl. — A füzet ára 1 frt. s kapható Temesvárott Palatsek könyvtáru-nál, nálunk pedig kapható Székely Samonnál, Be-rényi és Bittermannál. — Morvától legköze-lebb a Henricke-féle — 1000 dalos — Dal-Albumban is fog 2 dal megjelenni.

A Délmagyarországi Lapok után.

Fokról fokra halad az általános ér-deklődés azon kiváló irodalom iránt, melyet Fekete József és Hevesi József szerkesztenek. De fokról fokra emelkedik magá a szemle is, mely a saját egyhangú ítélete szerint pazarul van kiállítva és a legelőkelőbb helyet foglalja el az irodalomban. Ez valóban a „Magyar Sal-on” úgy, irodalmimint művészi tekintetben olyan magas niveau áll, hogy annak egyet-len műveit magyar családból sem volna sza-bad hiányoznia. A mi csak kitűnőség van a magyar irodalomban és művészetben, azt a Magyar Salonnak sikerült maga köre csoportosítani úgy, hogy a Magyar Salon a legelső külföldi nevével is bátran kiállja a versenyt. Különösen élénk teszi a füzetet, hogy a szerkesztők a hasznos és élvezetes olvasmányok mellett a mulatságosról és szórakoztatóról sem felelkeznek meg és „Egyveleg” ez. rovatban egész sora a tarka és mulatságos apróságok-nak található föl. A 3-ik füzet, mely július 1-én jelent meg, még fölülmulja az első fü-zeteket úgy a tartalom gazdagsága mint a ki-állítás pompája által. Különösen ki kell emel-nünk egyes illusztrációkat, melyekkel a szer-kesztők minden közleményt és cikket díszí-tetnek saját rajzolójuk által. A tartalom oly gazdag, hogy az lehetetlen felsorolnunk. Le-gyen elég fölemlitenünk, hogy közlemények vannak benne: Jókai Mórtól, Agai Adolf-tól, Katona József-től (a Bánk-ban szerzőjelek egy teljesen ismeretlen színműve.) Daudet Alfoztól (gyönyörű novelette), Abrányi Emiltől, End-rődi Sándortól, Revicky Gyulától, Adorján Sándortól, Kürthy Emiltől (látogatás Helvey Lauránál), Kóroda Páltól, Gabányi Argádlól, (a szerző saját illusztrációival), dr. Dubaytól, dr. Szerényitől stb. stb. Különösen föl hívjuk a figyelmet az „Egyveleg” rovatra, mely teli van mulatságos apróságokkal. A képek legjobb nevű festőinktől erednek. Különösen kiemel-jük Mesterházi Kálmánnak egy gyönyörű han-gulatteljes rajzát és a Margitszigetet ábrázoló 8 szebbnél szebb képet. A Magyar Salon elő-fizetési ára negyedévre 1 frt 75 kr. — Az előfizetési pénz a Magyar Salon kiadóhivatalá-hoz (Budapest, Kerepesi-ut 13. sz.) küldendő. — Lapunk művelt olvasói bizonyára sietni fog-nak megszerezni a magyar irodalom és díszét.

Az „uj községi közlöny július el-sejétől fogva Magyar közigazgatás cím alatt jelenik meg. Felhívjuk olvasóink figyelmét erre a hézagpótló szakvállalatra. Közigazgatási iro-dalmunkat egyedül ez a lap képviseli. Saját-ságos jelenség az, hogy a magyar közigaz-gatás tisztviselői és részesei hivatásukért nem lelkesülnek. Majdnem pusztában elhangzó szó ez a felajdulás. Eddig minden szakvállalat elhárított ezen a téren. A szolgabírák, megyei

jegyzők, alispánok, polgármesterek úgy látszik nem érzik szükségét annak, hogy testületi szellem fejlődjék, sem nem irnak, sem elő nem fizetnek. Mit szóljunk a törvényhatósági bizottsági tagokról, mint a fiatalokról? A cipészeknek is van lapjuk, hol saját ügyeiket megbeszélik, csak a gondviselés földi képviselői tartják ezt feleslegesnek? Reméljük, nem és tömegesen fognak résztvenni a „Magyar Közigazgatás” támogatásában. — Előfizetési ára egy évre 6 frt. fél évre 3 frt, évnegyedre 1 frt 50. Kiadóhivatal: Koronaherczeg-utca 3 sz.

A „Magyar Háziaszony”. Az e cím alatt Budapestben megjelenő háztartási, gazda-sági és szépirodalmi hetilapnak, mely a magyar gazdaszónyok országos együletének hivatalos közlönye, — előfizetési ára egy évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr. Előfizethető legezelszerűben postautalvány által a „Magyar Háziaszony” kiadó hivatalá-hoz Budapestben, váci körút 20. — Mutat-ványszámok ingyen küldetnek mind aoknak, kik a kiadóhivatalhoz ezekért — legezél-szerűben levelező lappal — fordulnak.

CSARNOK.

Az isten hóna alatt.*)

Irta: Mikszáth Kálmán.

Az újságokban olvastam tavaly, hogy van a felvidéken egy boldog falu, ahol senki sem fizet adót: a hol a község vagyona és jövedelme utíig fedezi nemesak az öngazga-tás költségeit, hanem öreg bíró uram amikor az adófizetés ideje megjön belenyul a helység ládájába és kifizeti a falu minden lakosáért az államadót a felesleges közpénzből.

Ezt a községet úgy hívják, hogy „Töl-ese.” én azonban soha sem hittem benne. Mese lesz az egészen. A Szapáry pénzügy-mi-nister mulattatására gondolta ki valami élénk képzelődésű mameluk!

Hanem amint nyáron felrándultam a kár-pátok közé, a „Czerava” rengetegem túl a kies-völgyben egy keskeny út fut végig mintha egy hosszú kiterített vízszon lenne.

— Hova vezet ez a kedves út? kérdem a kocsisól.

— Az isten hóna alá — mondá a ko-csis.

— Nem úgy szokták azt mondani: az isten háta mögő.

— De uram, tudom én mit beszélék. Az ott a legboldogabb falu a világon. Tölése-nek hívják; ott még a szegény ember is gróf.

— Teringette hát ez az a híres Tölése? Tudja mit kocsis, vigyen el engem oda. Mit fizetek a kiterésért?

— Semmit uram. Tölésen fizetnek meg engem azért. Minden vendég után egy váltó forint jár a község kasszájából?

— Hát akkor meg vannak azok boldo-gulva.

Okos emberek azok. Mert ő nekik még három forintjával fizet meg a grófi uradalom minden egyes vendéget. A töléseiek fosvány emberek, azért szeretik a vendéget.

Alig egy félóránnyira fekszik az ország-utól a híres község egy gyönyörű tisztáson szép fehérre meszelt cserép fedelű házacskák nagy kertekkel. A torony a leges-legkülönb, annak csillogó bádoga a fedele s óra mutogatja négy szélről a nap járását.

— Itt terem az arany — mutatja ko-csisom a messze elterülő káposztás földeket, melyeken épen akkor borultak össze a fejékké a palánták acélszín leveleit.

— Hogy — hogy?

Innentől kezdve egész Lengyelorszáig nem terem meg a káposztó, csak ezen a kis darabka földön. S ezek a boldog tótok élnek — halnak érte, olyan áron veszik meg itt a tövén a töléseiektől, aminőt kívánnak. Egy hold-on kétszáz forintára káposzta terem. Hát nem az isten hóna alatt van ez?

A bíróhoz szálltunk, ki nagy örömmel fogadott s mindjárt bejegyezte nevemet egy könyvbe.

Hataomas alak volt, nagy bajusszal tőre-on-boz szemöldökkel, minden szavát megropog-tatta, kurtán beszélt és nem tűrt semmi ellen-véleményt. Sarvanyecz Mihálynak hívták.

— Hallom uoyan gazdag a község? mondám beszélgetés közben.

— No no — felelte ő — van amink van! Kár hogy a megboldogult elődök alatt sokat adtnak kölcsön a királynak s az most mintha nem emlékezne rá, se interest nem

*) Eddig térszúke miatt késétt Szerk.

fizet, se a tőkét nem törleszti. Mit mondjon aztán az ember a többi adósainkról!

— De azért csak maradt még bíró uram!

— Hát iszen maradt, maradt. Annyira már vagyunk, hogy egyikünknek sem kell adót fizetni, hanem annyira még nem vagyunk, hogy egyikünknek se kelljen dolgozni. Am-bátor a szolgák és szolgálók mind a szomszéd falvakból valók.

— Aztán mi gazdagította meg annyira ezt a falut?

— Mi? Hát ez ni . . .

Es felemelte a mogyorófa pálezáját . . .

— Ebből hull az arany . . . Mert ez a nép soha se perlekedik, minden dolgát itthon igazítjuk el a saját törvényünk szerint. Nekünk semmi közünk, hogy milyen törvényeket esi-nál az ország és a vármegye, azok sokba ke-rülnek és nem jök, a mi törvényeinket én esi-nálom és alkalmazom ingyen. Soha innen nem vitt el a fiscális egy garast sem. De most en-gedje meg uram, hogy egy kicsit magára hagyjam, a falu határára kell mennem. Ma van a koldus választás.

— Mi? Koldus választás?

— Igen uram. Az eddigi koldusunk fel-gazdagodott, megszédte magát a kópé . . . és most nem akar többé koldulni. Az pedig nagy baj. Mert ha saját koldunk nincs. Könyte-lenek vagyunk beereszteni a szomszéd falvak koldusait. Ezek pedig nem szabad megtör-ténni. Isten áldja meg az urat addig is.

— Nem odáig van az bíró uram hanem én is kegyelmeddel megyek.

Ugy volt a hogy a bíró mondta. Funta István uram az eddigi koldus megjelent a tanács előtt ujdánat új kék dalmányban esikor-gó ránás kordórány eszímábban, hosszú de-rés haját hátul mágmás parasztlak módjára felszedve hétégtagantus fésűvel s így szólt:

— Tisztelt tanácsnok uraim. Kö-zönöm az eddig belém vetett bizalmat de már meg-untam a keresetet, nincs is rá szükségem hála istennek, de meg fáradt öreg vagyok és már koldusnak: csinálja valami erősebb fiatalabb ember én lemondok.

A tanácsnokok kezét szorítottak Funta bátyóval miközben felkelt az öreg bíró uram s kinyitván a tanácsház ablakát kikiáltott az egybegyűlt népségre:

— Ki akar koldus lenni közületek? Jelentse magát jöjjön be.

Ezzel Sarvanyecz Mihály rágyújtott a makrára és várt egy darabig hogy majd csak jön valaki, de bizony nem nyílt az ajtó.

— Hát már most mit csináljunk! Kérdő a mező bíró aggodalommal.

Erre neki estek a tanácsbeliek kapacitálva az öreg Funtát, hogy vállalja el még legalább egy évre, a közső érdekében.

Funta bátyó azonban erősen szabadott hogy vannak immár ő nála szegényebb és érdemesebb emberek is erre az állásra: isten látja lelkét, hogy ő nem akar meggazdagodni.

— A mi becsület az becsület — szőlt most szigorú hangon a bíró — koldusnak lenni kell punktum. Más ember nem akad tehát kelmed lesz az punktum. Megengedtetik azon-ban kelmednek, hogy ha tetszik pénzén helyettes koldust fogadjon punktum.

Ki lévén mondvá a visszavouhatatlan sententia ebben aztán bele kellett nyugodnia Funta uramnak is.

Bele is nyugodott s a nép nagy öröm ujjongásai közt ballagot hazafelé az ujonnan épült kőházába.

S ebből aztán én is megértettem, hogy ez a falu csakugyan az isten hóna alatt van.

Nyiltér.*)

Nyilt levél Stoczek Károly szerk. úrhoz

Helyben.

Olvastam a „Bácskai Ellenőr” f. hó 18. megjelent rendkívüli lapjában mint dicséri a samaram esszt, hogy milyen okos, még né-mely ügyvédnél is többet tud. No ez mégis szép tudomány a Stoczek-től, hogy el tudta sa-játítani a kis barna füles nyelvét és elfogadta a kis füles tanácsát; miszerint tudományát lapjában kitegye és azt országsszerte dicsérje. Hát a milyen az ember olyan a társalgója.

De ha már samarammal bajlódik és társalog legyen gondja reá, hogy szegény jó-számog bajba ne essék, mert félek, hogy még

*) E rovat alatt közlötökért nem vállal felelős-séget a Szerk.

hasznos cikkei közlése után meg-szókik tölem, s felesap Stoczek mellé szer-kesztő segédnek. Hol keresek én kártörítést akkor? Különben jászivűségétől elvárom, hogy e csapástól megkímél engem, s elfeledi sze-gény kis esacsimat, mely már is annyira eped pártfogó barátja után, hogy sóhajaival elhaj-tana egy malmot.

Nojcssek János
a samár tulajdonosa.

Válasz.

A „Bácskai Ellenőr” „beküldetett” ezikk szerzője felette lekötölezt az által, hogy al-kalmat adott nyilatkozni az iránt, mi oka annak, hogy havi kimutatásaink ninesenek kö-zölve. Habár a törvény és alapszabályaink ér-telmében a havi forgalmi kimutatások köz-zétére kötelezve nem vagyunk; habár műkö-désünk oly nyílt, hogy azt bármely érdeklődő előtt nines okunk titkolni, sőt ellenkezőleg mindent megmutatunk és megmagyarázunk; és habár az intézett helyes működéséről elég bizonyosságot tehet az intézet általánosan ismert és valóban szakértelmes felügyelő bizottsága, mindazon által kénytelenek vagyunk kijelen-teni, miszerint a havi, valamint az évi kimu-tatásokat a közönség tájékozása céljából szük-ségesnek találtuk nyívan közzé tétetni és köz-zé is tétettük, a míg a helybeli lapok azt kö-zölni szívesek voltak; azonban utóbbi időben — talán elfoglaltságuk miatt — az elküldött havi kimutatásokat nem tették közzé, a miért nem akartunk többé alkalmatlankodni s ezért maradt el utolsó időben a havi kimutatások közlése. Ha azonban a helybeli lapok t. szer-kesztő urai szívesek lesznek intézetünk forgal-mi kimutatásait továbbra is közölni, valóban lekötöleznék és fogadják ezért előre is köszö-netünket a magunk részéről határozottan ígér-vén, miszerint a kimutatásokat annak idején a t. szerkesztő urakkal közölni fogjuk.

Szabadkai általános takarékpénztár
részvénytársaság.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos:

SZALAY LÁSZLÓ A.

Hirdetések.

HIRDETMÉNY.

A Berzsényi és Kazinczy uteza sar-kán I-ső kör 76 sz. alatt n é g y utczai szoba, előszoba élés-kamara, konyha, fé-szer, pincze, és fa-rakhelyből álló di-szes lakás, a főtér közvetlen közelében bërbe adható, s azon-nal elfoglalható. Bó-vebb értesítést ad,

Dr. Schäffer Mór
ügyvéd.

Hirdetések.

Hirdetmény.

Közvetlen a város közelében a szegedi szőlők között levő (a volt Tóth vasáros féle) 36 kapa területű

gyümölcsös

melyen egy három szobás lakház és mellék épületek is vannak, szabad kézből előnyös feltételek mellett eladó;

A részletes feltételek megtekinthetők a tulajdonos megbízottja Dr. Békeffy Gyula ügyvédnél: I-ső kör saját ház.

3-2

Kiadó lakások.

I. A városban

a piac közvetlen közelében két szoba, konyha, a hozzá tartozókkal azonnal elfoglalható.

II. Palieson.

Egy szoba, és két egybenülő szoba butorozva szükség esetén konyhával, — hetenként, havonként, esetleg az egészfürdő évadra bérbe adó.

Értesítést ad

Szalay
ügyvéd.

Árverési hirdetmény!

Kelebián az ugynevezett Mátyai kereszt átellenében. Czibulya György és társai birtokában volt két lánca buza és árpa vetés f. évi június hó 30-án délután két órakar a helyszínen elárvereztetik. A legtöbbet ígérő vevő tartozik a vétel árt azonnal lefizetni. Szabadka 1884. Június 28-án.

Horváth militicsi József
zárgondnok.

Székely Simon

könyvkereskedésébe egy jó házból való fiú tanítványul azonnal felvétetik.

34. szám.
vghr. 1884.

Árverési hirdetmény.

Alulírtkiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szabadkai kir. járásbírósg 7993 883 számú végzése által Pertits Albert és társai végrehajtatók javára Pertits Simon hagyatéka ellen 1090 frt — kr. tőke, ennek 1883 év decbr. hó 16 napjától számítandó 6 százalékos kamatai és eddig összesen 73 frt 34 kr. perköltőség követeles erejéig elrendelt ki-letítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 910 frt 20 kr-ra becsült egy gyorsajtó szerelvényvel 4 betűszedő asztal betűkkel, egy kézi sajtó

és különféle papirokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 3557/1884 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen vagyis Szabadkán I. körű 51 sz. nyomda helyiségben leendő eszközösére 1884-ik évi június hó 30-ik napjának dél előtt 9 órája határidőül kitézetik és ahhoz a vezni szándékozók ezennel oly megjelöléssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Szabadkán 1884-ik évi június hó 17. napján.

U s e r n y u s Z s i g m o n d
kir. bírósági végrehajtó.

Főraktár Szabadkán:

Singer Adolf

nagykereskedésében.

Továbbá kapható:

Linzer András, Farkas J. Stojkovits Dániel, Papány A. Joó Gusztáv, Pucher K. Joó Dezső, Illgen Agoston, Weitzenfeld Adolf, Galinsky Agoston, Bozó József, Meznerits Albert és Vinkler Viktor — urak kereskedésében
13-24

Hirdetések

felvételnek

„a Szabadság”

részére úgy a szerkesztőnél, mint Bittermann Andor könyvnyomdájában, továbbá a Berényi és Bittermann-féle könyvkereskedésben; valamint főváros és a külföld minden nevezetesebb hirdetés felvételi irodájában méltányos díjak mellett.

Eladó ház
 A 8-ik körben „Raktár utczá”-ban fekvő
 Karvázy-féle ház szabad kézből eladó.
 Értesítést ad ugyanott Úzv. Karvázy Jánosné.